

Θεατροπαιδαγωγική της Ανάγνωσης

4^η Ενδοσχολική Επιμόρφωση

Υπεύθυνη Επιμορφώτρια – Εισηγήτρια: Φαλιέρου Βασιλική

Δημοτικό Σχολείο Άνω Αλισσού

25 Μαΐου 2022

Ανάγνωση

Σύνθετη διαδικασία (Μαστροθανάσης, χ.χ., σελ. 29):

- Αποκωδικοποίηση συμβολικού συστήματος
- Κατανόηση γραπτού λόγου

Διαδικασία δόμησης νοημάτων
(Βάμβουκας, 2008, σελ. 10)

Ανάγνωση

Αλληλοδραστική διαδικασία
μεταξύ αναγνώστη και κειμένου και
μεταξύ αναγνώστη, κειμένου και
συγκειμένου

(Βάμβουκας, 2008, σελ. 12)

Το Θέατρο στο Σχολείο

Μορφή έκφρασης (Παπαγεωργίου, 2006, σελ. 138)

Παιδευτικό ρόλο -μορφωτικό,
ψυχαγωγικό, ηθοπλαστικό, ιδεολογικό
αισθητικό- (Γραμματάς, 2006, σελ. 13)

Θέατρο και διδασκαλία της Γλώσσας (Παπαγεωργίου, 2006, σελ. 139-145)

- Προφορική γλώσσα
- Γλώσσα και αισθήσεις / φαντασία
- «Σωματικότητα» της γλώσσας
- Λεκτικά και μη λεκτικά στοιχεία
- Στοιχεία του Θεάτρου μπαίνουν στην τάξη

Θεατροπαιδαγωγικές τεχνικές στην Ανάγνωση (Παπακώστα, 2017)

- Κατανόηση πολλών τρόπων παραγωγής νοήματος
- Επικοινωνία
- Ομαδοσυνεργατική μάθηση
- Γραπτός λόγος προϊόν συνεχούς διόρθωσης
- Κριτική προσέγγιση γνώσης
- Κριτική προσέγγιση κοινωνικοπολιτισμικής πραγματικότητας
- Πολυτροπικότητα
- Διακειμενικότητα
- Ολιστική προσέγγιση της γλώσσας

Μερικές θεατροπαιδαγωγικές τεχνικές (Χασάπης & Βαμβακίδου, 2009, σελ. 6-11)

- Ασκήσεις αγωγής λόγου
- Δραστηριότητες με ήχους ή κίνηση
- Τυχαίο γεγονός
- Παντομίμα
- **Δραματοποίηση (μύθων, παραμυθιών, κτλ.)**
- Αυτοσχεδιασμός
- **Ανάγνωση θεατρικών έργων ή σκηνών (αναλόγιο)**
- Προετοιμασία θεατρικής παράστασης
- Συγγραφή θεατρικού έργου
- Παιχνίδι ρόλων
- Προσομοίωση

Θεατρικό Αναλόγιο (Μαστροθανάσης & Κλαδάκη, 2021α)

Σενάριο που αποδίδουν μέσω απαγγελίας
(ΑΝΑΓΝΩΣΗ – ΑΠΟΥΣΙΑ
ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΣΗΣ)

Φάση	Δραστηριότητες
Α φάση (Μοντελοποίηση)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Διανομή θεατρικού σεναρίου (υλικό) ▪ Απαγγελία σεναρίου από τον/την εκπαιδευτικό (αφήγηση) ▪ Εστίαση μαθητικής προσοχής στο νοηματικό περιεχόμενο και τα φωνητικά χαρακτηριστικά της απαγγελίας ▪ Ερωτήματα μαθητών
Β φάση (Καθοδηγούμενη πρακτική)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Επαναληπτικές αναγνώσεις σκηνών σεναρίου στα πλαίσια της ομάδας (ομαδικές πρόβες) ▪ Σιωπηρή ανάγνωση ρόλου ▪ Απαγγελία ρόλου σε μέλη της ομάδας για ανατροφοδότηση
Γ φάση (Αυτονομία μαθητών)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Τελική πρόβα ομάδας ▪ Διήγηση νοηματικού περιεχομένου ρόλου
Δ φάση (Παρουσίαση/Ανατροφοδότηση)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Παρουσίαση ρόλου μέσω θεατρικού αναλογίου ▪ Αναστοχασμός

Θεατρικό αναλόγιο – Παράδειγμα (Απόσπασμα)

“Τα κόκκινα παπούτσια”

των Εντουάρντ Χοσέ και Χανς Κρίστιαν Άντερσεν

Σκηνή 1

Παραμάνα: Πόσο ευτυχισμένη με έκανε αυτό το κορίτσι! Τόσα χρόνια παραμάνα φρόντισα τόσα παιδιά, αλλά ποτέ δεν είχα ένα δικό μου παιδάκι. Και τώρα, ξαφνικά, η μοίρα μου έδωσε αυτό το κοριτσάκι να το προσέχω.

Κορίτσι: Και εγώ στάθηκα πολύ τυχερή. Ήμουν ορφανή και τόσο φτωχή... Τι θα γινόταν αν δεν υπήρχες εσύ, με τη γενναιοδωρία και την καλή καρδιά σου, να με πάρεις σπίτι σου;

Παραμάνα: Φτάνει τώρα. Ας μη μιλάμε άλλο για στενάχωρα πράγματα... Θέλω να είσαι ευτυχισμένη και να μη σου λείπει τίποτα. Γι αυτό, μιας και πλησιάζουν τα γενέθλιά σου, θέλω να σε ρωτήσω τι δώρο θα επιθυμούσες πιο πολύ.

Κορίτσι: Αχ! Το μόνο που θα ήθελα είναι ένα ζευγάρι όμορφα παπούτσια... Οι γονείς μου ήταν πολύ φτωχοί και δεν μπορούσαν να μου το αγοράσουν. Ήθελα πάντα τόσο πολύ να έχω ένα ζευγάρι όμορφα παπούτσια...

Παραμάνα: Εντάξει, δεν χρειάζονται άλλα λόγια... Πήγαινε στον τσαγκάρι του χωριού και ζήτα του να σου πάρει μέτρα και να σου φτιάξει ένα καλό ζευγάρι παπούτσια, για να μπορείς να τα φορέσεις και το χειμώνα στο σχολείο.

Κορίτσι: Ευχαριστώ πολύ! Πάω! Τι καλά!

Δραματοποιημένη αφήγηση (Μαστροθανάσης & Κλαδάκη, 2021β)

Σύγχρονος τρόπος προφορικής αφήγησης
παραμυθιών ή ιστοριών

Φάση	Δραστηριότητες
Α φάση (Μοντελοποίηση)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Διανομή ιστορίας ▪ Απαγγελία ιστορίας από τον/την εκπαιδευτικό (αφήγηση) ▪ Εστίαση μαθητικής προσοχής στο νοηματικό περιεχόμενο και τα φωνητικά χαρακτηριστικά της αφήγησης ▪ Ερωτήματα μαθητών
Β φάση (Καθοδηγούμενη πρακτική)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Επαναληπτικές αναγνώσεις τμημάτων του κειμένου στα πλαίσια της ομάδας (από κοινού αναγνώσεις) ▪ Απαγγελία ρόλου σε μέλη της ομάδας για ανατροφοδότηση ▪ Σιωπηρή ανάγνωση ιστορίας ▪ Φωνούμενη ανάγνωση σε μέλη της ομάδας για ανατροφοδότηση
Γ φάση (Αυτονομία μαθητών)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Τελική φωνούμενη ανάγνωση ομάδας ▪ Διήγηση νοηματικού περιεχομένου ιστορίας
Δ φάση (Παρουσίαση/Ανατροφοδότηση)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Αφήγηση ιστορίας (Παραμυθιακή αφήγηση) ▪ Αναστοχασμός

Δραματοποιημένη Αφήγηση – Παράδειγμα (Απόσπασμα)

“Τα κόκκινα παπούτσια”

των Εντουάρντ Χοσέ και Χανς Κρίστιαν Άντερσεν

Ήταν μια φορά και έναν καιρό ένα πολύ φτωχό κοριτσάκι που ζούσε με την άρρωστη μητέρα του. Ο πατέρας του είχε πεθάνει, και οι δύο τους τα έβγαζαν πέρα με πολλές δυσκολίες.

Το κοριτσάκι ονειρευόταν παιχνίδια, γλυκά και όμορφα φορέματα. Αυτό που λαχταρούσε, όμως, περισσότερο ήταν ένα ζευγάρι όμορφα παπουτσάκια, κάτι που, εξαιτίας της φτώχειας της, δεν είχε αποκτήσει ποτέ.

Λίγο καιρό αργότερα, η μητέρα πέθανε, και μια ηλικιωμένη παραμάνα που ζούσε στο χωριό λυπήθηκε το κοριτσάκι και το πήρε στο σπίτι της, το φρόντιζε και του έκανε όλα τα χατίρια.

Όταν το κοριτσάκι έγινε δεκαπέντε χρονών, ζήτησε από την ηλικιωμένη γυναίκα ένα ζευγάρι παπούτσια. Η γυναίκα της είπε να πάει στον τσαγκάρη για να της πάρει μέτρα και να διαλέξει ένα δέρμα καλό και ανθεκτικό, ώστε τα παπούτσια να κρατήσουν πολύ καιρό.

Όταν έφτασε στο τσαγκάρικο, το κοριτσάκι ενθουσιάστηκε με ένα φίνο μαλακό δέρμα που ήταν βαμμένο κόκκινο. Ο τσαγκάρης της συμβούλεψε να διαλέξει κάτι άλλο, αφού εκείνο το δέρμα το φύλαγε για τα λεπτεπίλεπτα παπούτσια του μπαλέτου. Το κορίτσι, όμως, επέμενε τόσο πολύ, που ο τσαγκάρης δέχτηκε να της φτιάξει ένα όμορφο ζευγάρι παπουτσάκια μπαλέτου.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

- Βάμβουκας, Μ. (2008). Η κατανόηση κειμένων μοντέλα και παράγοντες κατανόησης. *Σύγχρονη Κοινωνία, Εκπαίδευση και Ψυχική Υγεία*, 1, 7-22.
- Γραμματάς, Θ. (2006). Θέατρο και Παιδεία: Παιδαγωγική αποστολή και καλλιτεχνική στόχευση στη σχολική θεατρική παράσταση. Στα Πρακτικά Συμποσίου «*Θέατρο, Διασπορά και Εκπαίδευση*», 11-24, (22-23/072006).
- Μαστροθανάσης, Κ. (χ.χ.). Η συνεισφορά των μαθησιακών στρατηγικών στη διδασκαλία της ανάγνωσης. *Εκπαιδευτική Επικοινωνία*, 29-31.
- Μαστροθανάσης, Κ. & Κλαδάκη Μ. (2021α). *Δραστηριότητες θεατρικού αναλογίου για την καλλιέργεια και την ενίσχυση του αναγνωστικού γραμματισμού: Προτάσεις για την τάξη*. [πανεπιστημιακές σημειώσεις]. Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- Μαστροθανάσης, Κ. & Κλαδάκη Μ. (2021β). *Δραστηριότητες δραματοποιημένης αφήγησης για την καλλιέργεια και την ενίσχυση του αναγνωστικού γραμματισμού: Προτάσεις για την τάξη*. [πανεπιστημιακές σημειώσεις]. Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- Παπαγεωργίου, Ε. (2006). Το θέατρο στην εκπαίδευση: Η αξιοποίηση του θεάτρου στη διδασκαλία της γλώσσας. Στα Πρακτικά Συμποσίου «*Θέατρο, Διασπορά και Εκπαίδευση*», 137-147, (22-23/072006).
- Παπακώστα, Α. (2017). Δραματοποίηση και διακειμενικότητα: Δρόμοι, τρόποι και τόποι του γραμματισμού στο σύγχρονο σχολείο. Στα Πρακτικά του 2^{ου} Συνεδρίου «*Γραμματισμός και Σύγχρονη Κοινωνία: Χώροι, Λόγοι, Πρακτικές*», Λευκωσία, διοργ. Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, Πανεπιστήμιο Κύπρου (28-29/11/2017).
- Χασάπης, Α. & Βαμβακίδου, Ι. (2009). Τεχνικές του δράματος και διδασκαλία της γλώσσας: ψυχολογική και κοινωνικοπολιτισμική διάσταση. Στα Πρακτικά Πανελληνίου Συνεδρίου «*Η διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας (ως πρώτης/μητρικής, δεύτερης/ξένης)*». Φλώρινα. Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας. Τμήμα Νηπιαγωγών. Εργαστήριο Γλώσσας και Προγραμμάτων Γλωσσικής Διδασκαλίας. (4-6/09 2009).